

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): **Marcela Brabačová**

Název práce: Vesnice Skalná na Chebsku: Současná situace českých reemigrantů z Rumunska

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cíle práce formuluje autorka poněkud nepřehledně v Úvodu na s. 1–4. Lze nicméně konstatovat, že drtivou většinu vytyčených cílů se jí podařilo naplnit v míře minimálně uspokojivé.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Bakalářská práce Marcely Brabačové zajímavým a tvůrčím způsobem propojuje dvě dílčí témata. V empirické rovině je zaměřena na skupinu reemigrantů z Rumunska, která žije v obcích Skalná a Plesná, kde autorka prováděla terénní výzkum. Teoreticky je text nicméně zářimován poněkud netradičně, neboť autorka záměrně postupovala v duchu etnografických výzkumů prováděných v tomto terénu v 70. a 80. letech 20. století (vodítkem jí byla zejména diplomová práce Mileny Secké z roku 1981). Nutnost vyrovnat se se vzájemnými vztahy mezi tehdejší etnografií a soudobou (českou) antropologií pak vedl autorku k širšímu uchopení tohoto problému v rovině kritické práce s literaturou, která se tématu věnuje.

V Úvodu práce (s. 1–4) autorka vymezuje cíle práce a rámcově hodnotí možnosti výzkumu a zdůvodňuje pojetí práce jako „metodologického experimentu“. Druhá kapitola (s. 4–12) se zaměřuje právě na zmíněné rozhraní a srovnání etnografie (národopisu) s antropologií a to na základě encyklopedických přehledů a recentních diskusí (jež autorka označuje za „nedokončené“), které o tomto tématu u nás proběhly. Přesto, že jde o téma velmi problematičké a kontroverzní, autorka se s ním vyrovnala poměrně dobře, i když v textu chybí některé důležité texty i sebumenší reflexe toho, že obdobné diskuse nejsou jen českým specifíkem. Na s. 12–20 se autorka „připravuje“ na vstup do terénu a to jednak rámcovým hodnocením literatury a pramenů k problematice reemigrací do Československa / ČR (opět chybí některé tituly, zejména staršího data vydání), jednak historicko-etnografickou charakteristikou Chebska a dosavadních výzkumů tam provedených.

Pro pochopení celkového vyznění bakalářské práce je klíčová kapitola čtvrtá (s. 20–26), v níž autorka velmi věcně a dostatečně kriticky (zejm. s. 26) hodnotí práci M. Secké, ze které vycházela a která se jí stala vodítkem při vlastní práci v terénu. Způsob provedení terénního výzkumu Marcela Brabačová podrobně (konkrétní zdroje informací, způsob sběru dat, etika výzkumu, sledovaná témata) představuje na s. 26–32. Výsledky výzkumu (velmi trefně označené za „etnografický popis“) autorka předestírá na s. 32–45. Marcela Brabačová se podařilo získat rozhovory a pozorování data ke všem otázkám, které před více jak 30 lety studovala M. Secká, svá zjištění s jejími údaji podnětně srovnává a v některých oblastech (náboženství) M. Seckou i výrazně doplňuje a koriguje. Celkově hodnotím návratný výzkum (jakkoliv mohl být dlouhodobější a důkladnější) jako velmi vydařený a jednoznačně zvládnutý.

Závěr práce (s. 45–49) je jednak přehledným a relevantním zhodnocením zjištěného, jednak se v něm autorka vrací – na základě vlastní zkušenosti z terénu – ke vztahu etnografie a antropologie. Její úvahy jsou v mnohém pravdivé i když nepochybně kontroverzní (otázka po legitimitě kritiky nacionálnosti etnografie ze

strany antropologie zatížené neméně problematickým dědictvím kolonialismu, s. 47–48). Zásadním způsobem nicméně oceňují, že autorka je ochotná přemýšlet o nejnvtiřnější podstatě oboru, který studuje, jeho historii a vztahu k oborům jiným. To v drtivé většině nedokáží ani studenti magisterského a doktorského studia.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce je napsána nadmíru vyspělým a kultivovaným slohem, autorka se vyjadřuje jasně, srozumitelně a přehledně bez gramatických a stylistických prohřešků. Spíše obsahovým než formálním nedostatkem je občasná autorčina tendence k formulaci všeobjímajících avšak bezobsažných „filosofických“ závěrů (s. 17, s. 49). Práce má jasnou a logickou strukturu, kapitoly na sebe smysluplně navazují, autorce se podařilo vyváženě prezentovat empirická data i teoretické úvahy.

Grafické zpracování práce je na standardní úrovni, též chyby v grafické úpravě lze považovat za „standardní“ a nepřilíš vážné: odsazování odstavců pod nadpisy, nezvládnuté formátování (pozn. 1, s. 1), neuhlídání některých funkcí textového editoru (s. 31 dole). Čtenářsky velmi nepříjemná je mikroskopická velikost patových poznámek. Práce neobsahuje žádné obrazové ani jiné přílohy, s ohledem na její zaměření to není nutné, jakkoliv by text nepochybně oživily.

Autorka zvolila korektní a přehledný citační úzus, všechny použité zdroje, vč. výpovědi informantů jsou řádně odkazovány. Hrubým nedostatkem je ovšem způsob odkazování na časopisecké a sborníkové studie v poznámkách – pokud se jedná o odkaz na článek jako celek autorka někdy neuvádí stránkový rozsah citovaného dokumentu (pozn. 22, 32, 37, 39, 42, 49, 89). V pozn. 147 na s. 52 se zase mluví o „Informantce B“, ovšem nikdo takový se v seznamu informantů na s. 50–51 nevyskytuje. Seznam literatury a internetových zdrojů na s. 54–62 je sestaven velmi dobře a korektně až na citaci knihy *Jak napsat diplomovou práci*. Na tu není jednak v textu nikde odkazováno, jednak se její autor jmenuje Eco nikoliv Ecco.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Obsahově a interpretačně poměrně náročné téma se Marcele Brabačové podařilo zvládnout na velmi solidní úrovni. Provedený výzkum nelze považovat po stránce metodologické i čistě „technické“ za příliš složitý, nicméně i tak přinesl některá zajímavá empirická data, která autorka smysluplně a na úrovni bakalářské práce dostatečně kvalitně utřídila a částečně interpretovala. Za nejnáročnější část práce lze nicméně považovat její pojetí jako metodologického experimentu, kdy se autorka v rámci výzkumu vědomě odstřihla od recentní antropologické teorie a metodologie a pouze na základě vlastního studia literatury se stala „etnografem minulého století“. Práci navíc obohatila o rozsáhlé a kvalitní srovnání středoevropských specifik vývoje, vymezení a zejména „stýkání a potýkání“ národopisu, etnografie, etnologie a antropologie. O tom, zda zjištění prezentovaná v Závěru (zejm. s. 47), tedy že minimálně v rovině empirické práce v terénu není mezi kvalitní etnografií a prací dnešních antropologů rozdíl, by bylo možné patrně polemizovat, zda jej lze jednoznačně vyvrátit však silně pochybuji.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Znáte nějaké recentní zahraniční práce, které by řešily vztah mezi etnologií a antropologií, příp. reflektovaly diametrálně odlišné národní/jazykové tradice v těchto oborech?

2. Na s. 9 práce citujete práci P. Skalníka, který v roce 2004 zastával stanovisko, že sociokulturní antropologie jako svébytný obor v ČR neexistuje. Považujete jej za relevantní (pro rok 2004 resp. pro rok 2013)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Velmi dobře až výborně

Datum: 27. 4. 2013

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

